

کارشناسان سینما در گفت‌وگو با «جام جم» معتقدند سینما رسانه‌ای قدرتمند برای فرهنگ، جامعه و اخلاق است



روز ملی سینماست و سینمای ایران را در دهان به سادگی و شاعرانه بودن می شناسند. بسیاری نیز سینمای ایران را از عباس کیارستمی می شناسند. مازین اسکورسبزی، آکیرا کوروساوا، زان لوک گدار، ورنر هرسوگ و تنو آنجلویولوس جزو کارگردانانی هستند که هر کدام با سینمای کشور تفاوت‌هایی با گذشته داشته و رزم جنگ را بر پیکره خود دارد. در میان سینماهای آسیب‌دیده بیشترین تأثیر برآورد سینما شکوفه در میدان شهدای تهران شده که هنوز تعطیل و برآورد اولیه بازاری آن حدود ۲۰ میلیارد تومان است. بعد از آن ساختمان شماره یک خانه سینما در کوچه سمنان، دانشگاه سینما تئاتر دانشگاه هنر و مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی هستند که بر اثر موج انفجار آسیب دیده‌اند. بازشایی اولیه و محدود سینماها از ۲۲ اسفند سال گذشته در شهرهایی به جز تهران شروع شد اما فعالیت گسترده‌تر و رسمی‌تر از ۲۷ اسفند شکل گرفت. البته طبیعی است که خوف جان و خانواده، دیگر جایی برای سینما رفتن نمی گذاشت. تمام این اتفاقات باعث می شد فروش و فروغ سینما رفتن برای مدتی محدود شود اما همان طور که حسین قلی خان صدرالسلطنه در «حاجی و اوشنگتن» گفته «آیین چراغ خاموشی نیست»؛ چرا که در سخت‌ترین روزهای جنگ تحمیلی دهه ۶۰، سینما دوام آورد و آن جنگ، ژانر دفاع مقدس را با درخشان‌ترین فیلم‌هایی که بخشی از حافظه تاریخی سینما شدند، پدید آورد؛ بنابراین، به باور کارشناسانی همچون سپیدبیا هاشمی، رئیس جامعه صنفی تهیه‌کنندگان و محمود گریلو، نویسنده و منتقد، ماجیعتانی می توانی به سینما ویکره آن، به رغم تمام آسیب‌هایی که به آن وارد شده، امیدوار باشیم. برای این‌که مقداری از فضای سختی که برای سینمای ایران ایجاد شده، فاصله بگیریم، به جز وضعیت سینما امروز ایران دو سؤال دیگر هم از کارشناسان این حوزه پرسیدیم. یکی این‌که اولین تماشاچه‌شان با سینما چه زمانی بوده و دیگری این‌که چه خاطراتی از آرتیگزیران را به یاد خودشان می‌آوردند؛ مشروح این گزارش را در ادامه از نظری می‌گذرانید.

سینما رسانه‌ای قدرت‌مند برای فرهنگ و اخلاق

سید ضیاء هاشمی در رابطه با اولین مواجهه‌اش با سینما به خاطرات کودکی‌اش رجوع و یادآوری می‌کند که به دلیل بافت مذهبی خانواده‌اش، رابطه‌اش با سینما چندان سراسرت و مستقیم نبوده است. هاشمی در این رابطه به جام جم می‌گوید: «در آن دوران رفتن به سینما را چندان مناسب و اخلاقی نمی‌دانستیم و سینما برای ما نوعی فاصله و احتیاط همراه بود. بیشتر با تئاتر ارتباط داشتیم و آن را فضای فرهنگی پذیرفته‌تری می‌دانستیم. به تدریج که با سینما و آثار ارزشمند آن بیشتر آشنا شدم، این نگاه تغییر کرد و فهمیدم سینما فقط وسیله سرگرمی نیست و می‌تواند رسانه‌ای قدرتمند برای فرهنگ، جامعه و حتی اخلاق باشد. گاهی یک فیلم می‌تواند تأثیری بر انسان بگذارد که ساعت‌ها سخن گفتن قادر به ایجاد آن نیست.»

روزی اشتیاق تماشای فیلم

رئیس جامعه صنفی تهیه‌کنندگان ادامه می‌دهد: «آل سال هاتعداد سالن هانسیبت به امروز بسیار محدودتر بود اما این محدودیت به معنای کمبود مخاطب نبود، برعکس، برای بسیاری از فیلم‌ها مردم ساعت‌ها در صف ایستادن دو گاهی تهیه بلیت خودش یک ماجرای جدی بود. این برای من یکی از تناقض‌های جذاب تاریخ سینماست: امکانات و همین‌طور سالن‌ها کمتر بودند اما اشتیاق مردم برای دیدن فیلم بسیار بیشتر بود.» ضیاء هاشمی بخشی از آن ماندگارترین سینما را همین اشتیاق تماشای فیلم می‌داند و یادآوری می‌کند: «سینما را می‌تواند زندگی مردم جایگاه ویژه پیدا می‌کند که تماشای فیلم، فراتر از خرید یک بلیت و گذراندن دو ساعت باشد و به یک تجربه اجتماعی و فرهنگی تبدیل شود.»